

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

ВИСНОВОК

до проекту Закону України

Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей виведення з ринку системно важливого банку в умовах воєнного стану
реєстр. № 8069 від 23.09.2022

5 жовтня 2022 року
протокол № 117

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (далі – Комітет) на своєму засіданні 5 жовтня 2022 року (протокол № 117), керуючись положеннями частини п'ятої статті 44 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", а також частинами другою та шостою статті 118 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" переглянув висновок Комітету від 30 вересня 2022 року (протокол № 115) до проекту Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей виведення з ринку системно важливого банку в умовах воєнного стану (**реєстр. № 8069 від 23.09.2022**), внесеного народним депутатом України Гетманцевим Д.О. та іншими народними депутатами України.

Метою проекту Закону є забезпечення стабільності банківської системи в умовах воєнного стану, запровадженого в Україні у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України.

Законопроект передбачає оптимізацію чинної процедури виведення банку з ринку шляхом встановлення особливостей виведення з ринку системно важливого банку у разі втрати таким банком ліквідності протягом дії воєнного стану в Україні.

Законопроектом пропонується надати Державі в особі Міністерства фінансів України право за пропозицією Національного банку України брати участь у виведенні з ринку системно важливого банку щодо якого центральним банком було прийнято рішення про віднесення до категорії неплатоспроможних з підстав, визначених частиною другою статті 76 Закону України "Про банки і банківську діяльність", які настали під час здійсненої Російською Федерацією збройної агресії проти України.

Передбачається, що Фонд гарантування вкладів фізичних осіб вживає передбачені Законом України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" заходи з виведення неплатоспроможного системно важливого банку з ринку за участю держави шляхом продажу такого банку державі з визначеними у законопроекті особливостями, а саме:

- націоналізація системно важливого банку відбуватиметься через процедуру віднесення банку до категорії неплатоспроможних, однак не потребуватиме докапіталізації з боку держави – продаж банку за 1 грн буде проводитись незалежно від фактичного розміру регулятивного капіталу банку на день прийняття Національним банком України відповідного рішення;

- Фонд не здійснюватиме зміну розміру статутного капіталу неплатоспроможного системно важливого банку, деномінацію акцій такого банку, у тому числі не буде проводити обміну грошових зобов'язань банку на акції додаткової емісії; не будуть формуватися резерви банку на покриття збитків за активними банківськими операціями та не буде визначатись кредитний ризик за всіма активними банківськими операціями;

- замість обміну вкладів на акції з наступним їх викупом державою запроваджується припинення зобов'язань банку перед контролерами та власниками істотної участі у такому банку, а також підсанкційними особами з наступним зарахуванням коштів за цими зобов'язаннями у дохід банку (також збільшується капітал банку);

- відшкодування вартості акцій акціонерам (у разі її перевищення 1 грн за висновком аудиторської компанії) буде можливим тільки після компенсації збитків державі Україна від російської федерації і виключно за рахунок таких коштів.

Законопроектом запроваджуються також підтримуючі основну процедуру зміни, якими, зокрема:

- скасовуються всі заборони (обтяження/арешти тощо) на відчуження акцій та припинення зобов'язань банку перед контролерами, власниками істотної участі та підсанкційними особами;

- передбачається, що оцінка активів банку, шкоди (збитків) акціонерів та кредиторів банку здійснюватиметься міжнародно визнаним аудитором без врахування положень закону про оцінку майна, виходячи з реального фінансового стану банку на дату продажу.

Фонд протягом процедури виведення неплатоспроможного системно важливого банку з ринку за участю держави призначає, за поданням Міністерства фінансів України, погодженим з Національним банком України, керівників банку, які приступають до виконання своїх обов'язків з моменту припинення Фондом тимчасової адміністрації в банку.

Також проектом закону передбачається, що банк протягом двох місяців з дня набуття державою права власності на акції неплатоспроможного системно важливого банку проводить додатковий аналіз кредиторів банку на відповідність

критеріям для припинення зобов'язань перед ними відповідно до цього законопроекту з урахуванням структури власності кредиторів, визначення їх кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) та припиняє ті зобов'язання перед особами, що відповідають таким критеріям. Якщо в результаті такого аналізу кредиторів банку не вдалося встановити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) таких кредиторів або встановлено, що джерела розміщених у банку коштів є непрозорими чи недостатніми, або кредитори не надали банку у строк, встановлений у запиті банку, достатньої інформації для проведення аналізу наведених даних, банк зобов'язаний здійснити блокування операцій за рахунками таких кредиторів та коштів за такими рахунками для визначення відповідності кредиторів умовам для припинення зобов'язань перед ними або розблокування коштів за такими рахунками відповідно до цього проекту закону і повідомити таких кредиторів про прийняті рішення.

Під час перегляду висновку Комітету від 30 вересня 2022 року народними депутатами України - членами Комітету були висловлені пропозиції, щодо необхідності уточнення деяких норм законопроекту.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку № 16/03-2022/163646 від 27.09.2022 висловлює зауваження до поданого законопроекту.

Національний банк України у своєму листі № 18-0010/67444 від 27.09.2022 підтримує законопроект та зазначає, впровадження пропонованої законопроектом оптимізованої процедури виведення системно важливого банку з ринку дозволить спростити обтяжливу для нинішніх умов загальну процедуру виведення банку з ринку, що передбачена чинним законодавством.

З огляду на зазначене та керуючись положеннями статті 108, частини другої статті 114 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України", Комітет вирішив:

1. Переглянути висновок Комітету від 30 вересня 2022 року (протокол № 115) до проекту Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей виведення з ринку системно важливого банку в умовах воєнного стану (реєстр. № 8069 від 23.09.2022).

2. Рекомендувати Верховній Раді України:

1) проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей виведення з ринку системно важливого банку в умовах воєнного стану (реєстр. № 8069 від 23.09.2022), внесений народним депутатом України Гетманцевим Д.О. та іншими народними депутатами, **включити до порядку денного восьмої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;**

2) за наслідками розгляду законопроекту **прийняти його за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками та з урахуванням таких пропозицій Комітету:**

розділ I законопроекту викласти в такій редакції:

"І. Підрозділ 4 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., №№ 13-17, ст. 112) доповнити пунктом 65 такого змісту:

"65. Установити, що тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, звільняється від оподаткування дохід (прибуток), який виникає у банку внаслідок припинення його зобов'язань відповідно до пункту 23 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб";

у розділі II "Прикінцеві положення":

у підпункті 1 пункту 3:

у абзаці двадцять третьому слова "депозитарній установі" замінити словами "Центральному депозитарію цінних паперів копію такого договору, а депозитарній установі";

третє речення абзацу двадцять дев'ятого викласти в такій редакції:

"Фонд продає акції неплатоспроможного системно важливого банку у повному обсязі (частку, яка не належить державі) Міністерству фінансів України за 1 гривню";

у абзаці тридцятому:

слова "а також можливого розміру збитків, які на дату укладення договору купівлі-продажу акцій понесли акціонери банку, його пов'язані особи та кредитори внаслідок застосування передбачених цим Законом процедур" замінити словами "стану кредитного портфелю та сформованих резервів, переліку осіб, зобов'язання перед якими мають бути припинені банком, та правочинів (у тому числі договорів), що мають ознаки нікчемності, визначені частиною третьою статті 38 цього Закону";

друге речення викласти в такій редакції:

"Аудиторська фірма готує та надає звіт у тримісячний строк з дня набуття державою права власності на акції неплатоспроможного системно важливого банку, якщо інше не передбачено договором";

у абзаці сорок третьому слова "міжнародні санкції" замінити словами "санкції згідно із законодавством інших держав (крім держави-агресора), резолюцій Генеральної Асамблеї та Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, рішень та регламентів Ради Європейського Союзу та/або санкції відповідно до Закону України "Про санкції";

у абзаці сорок п'ятому слова "мали 10 і більше відсотків статутного капіталу" замінити словами "здійснювали контроль у значенні, наведеному у Законі України "Про захист економічної конкуренції";

абзац п'ятдесятий виключити;

перше речення абзацу п'ятдесят першого викласти в такій редакції:

"Банк після укладення договору купівлі-продажу акцій досліджує проведені банком операції на предмет збитковості і протиправності; правочини (договори), які були вчинені (укладені) протягом одного року до дня віднесення банку до категорії неплатоспроможних, – на предмет нікчемності відповідно до підстав, встановлених частиною третьою статті 38 цього Закону; правочини (договори), вчинені (укладені) банком з пов'язаними особами та/або в інтересах пов'язаних осіб, та/або на їх користь протягом трьох років до дня віднесення банку до категорії неплатоспроможних, – на предмет нікчемності відповідно до підстав, встановлених частиною третьою статті 38 цього Закону";

у абзаці шістдесят першому слова "недержавних цінних паперів" замінити словами "цінних паперів (крім державних цінних паперів)";

у абзаці шістдесят восьмому слова "з пов'язаними з банком особами, що були вчинені протягом трьох місяців до" замінити словами "правочинів (договорів), що були вчинені (укладені) протягом одного року, а правочинів (договорів), вчинених (укладених) банком з пов'язаними особами та/або в інтересах пов'язаних осіб, та/або на їх користь, – протягом трьох років до дня";

абзац третій підпункту 2 пункту 3 після слів "до яких застосовано" доповнити словами "санкції відповідно до законодавства інших держав (крім держави-агресора), резолюцій Генеральної Асамблеї та Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, рішень та регламентів Ради Європейського Союзу та/або".

3. Співдоповідачем від Комітету визначити Голову Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики – народного депутата України Гетманцева Д.О.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

Вик. Боцула Т.А.
т. 255-31-01

